

XXII MIĘDZYNARODOWA I OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA ONOMASTYCZNA (RZESZÓW, 14–16 PAŹDZIERNIKA 2021)

W dniach 14–16 października 2021 roku odbyła się XXII Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna. Gospodarzem kolejnej edycji cyklicznych spotkań onomastów był Uniwersytet Rzeszowski. Tematem przewodnim obrad uczyniono *Nazwy własne w przestrzeni wielokulturowej*. W związku z pandemią COVID-19 konferencja odbywała się w trybie hybrydowym. Sesje plenarne oraz część obrad sekcyjnych przeprowadzono w formie stacjonarnej, natomiast pozostała część obrad w sekcjach odbyła się w formie online za pośrednictwem platformy Zoom. Dla zainteresowanych obradami plenarnymi udostępniona została również transmisja online na kanale YouTube. Wydarzenie spotkało się z zainteresowaniem niemal stu prelegentów z Polski oraz z zagranicy, m.in. z Czech, Rosji, Ukrainy, Chin, Białorusi, Słowacji, Litwy, a także z Belgii, Niemiec, Słowenii i Kazachstanu.

W imieniu organizatorów konferencję uroczyście otworzyła dr hab. Agnieszka Myszk, prof. UR. Uczestników w kilku słowach powitali również: Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Sylwester Czopek, Prorektor ds. Kolegium Nauk Humanistycznych prof. Paweł Grata, Dyrektor Instytutu Polonistyki i Dziennikarstwa prof. Janusz Pasterski, przedstawiciel Marszałka Województwa Podkarpackiego Waldemar Szumny, Przewodniczący Komisji Onomastycznej prof. Artur Rejter oraz przedstawiciel International Council of Onomastic Sciences (ICOS) prof. Artur Gałkowski. Konferencja została objęta patronatem Przewodniczącego Komitetu Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk prof. Macieja Edera, Prezesa Polskiego Towarzystwa Onomastycznego dr. Wojciecha Włoskowicza, a także władz lokalnych: Marszałka Województwa Podkarpackiego Władysława Ortyła, Wojewody Podkarpackiego Ewy Leniart oraz Prezydenta Miasta Rzeszowa Konrada Fijolka.

Konferencję rozpoczęły i zamykały obrady plenarne. Sesja otwierająca pierwszy dzień podzielona została na dwie części. Pierwsza prowadzona była przez prof. Artura Gałkowskiego z Uniwersytetu Łódzkiego, natomiast druga przez prof. Halszkę Górny z Instytutu Języka Polskiego PAN. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać pięciu referatów: „Syntetická sústava slovanskej onomastycznej terminológie” („Syntetyczny system słowiańskiej terminologii onomastycznej”) (Pavol Odaloš, Słowacja), „Metodologie onomastyczne a kultura” (Mariusz Rutkowski, UWM), „Onim — dyskurs — wielokulturowość. Wokół współczesnego podróżopisarstwa” (Artur Rejter, UŚ), „Logonymum ako súčasť jazykovej krajiny” („Logonim jako część językowego krajobrazu”) (Jaromir Krško, Słowacja), „Zwierciadło kultury. Misterium dobra i zła w dawnym oraz współczesnym nazewnictwie” (Małgorzata Rutkiewicz-Hanczewska, UAM). Referatom towarzyszyły ożywione dyskusje.

Posiedzenie plenarne zamykające konferencję prowadzone było przez prof. Artura Rejtera z Uniwersytetu Śląskiego. Podczas sesji wygłoszonych zostało pięć referatów: „Morfemy pochodzenia włoskiego w strukturach neologicznych markonimów polskich i międzynarodowych” (Artur Gałkowski, UŁ), „Nazwy węży w zakłęciach Słowian wschodnich” (Elena Berezowicz i Olesia Surikowa, Rosyjska Akademia Nauk), „Nazwy własne w polskich pieśniach religijnych — na styku tradycji religijnych i kultur” (Kazimierz Ożóg, UR), „Krajobraz onimiczny dawnej Polski i terenów ościennych w wybranych źródłach polsko-francuskich” (Rafał Zarębski, UŁ), „Nazwy własne jako symptomy kultury” (Katarzyna Skowronek, IJP PAN).

Tematyka referatów przedstawionych podczas sesji była różnorodna i dotyczyła wielu obszarów badawczych współczesnej onomastyki. Sekcje podzielone zostały tematycznie oraz pod względem sposobu ich prowadzenia (stacjonarnie bądź online). Obrady zdominowała tematyka antroponimiczna (aż sześć sekcji). Referaty dotyczyły różnorodnych kwestii nazewniczych, przede wszystkim imion i nazwisk występujących w różnych okresach na wybranych obszarach, np. antroponomii mieszczan wawolnickich z drugiej połowy XV wieku, imion wybieranych dla dzieci nieślubnych w XIX wieku, imion czeskich i morawskich Romów w okresie przedwojennym, pseudonimów przedstawicieli polskiej sceny slamerskiej, problematyki kształtowania się nazwisk Wielkopolan, imiennictwa mieszczanek brańskich w XVII–XVIII wieku, imion pochodzenia germańskiego w toponimii Polski. Tematyka toponimiczna zaprezentowana została podczas czterech sekcji. Referaty dotyczyły przede wszystkim nazewnictwa występującego w różnych regionach, np. w okolicach Grodów Czerwieńskich, Częstochowy, powiatu jarosławskiego, Bieszczadów Zachodnich (w kartografii turystycznej PRL), Beskidu Niskiego, Obwodu Żambylskiego w Kazachstanie.

Wśród wystąpień odnaleźć można było także referaty dotyczące wartości uniwersalnych w śląskich nazwach geograficznych pochodzących od nazw ptaków, poniemieckich nazw miejscowości w czeskiej publicystyce powojennej, tendencji onimicznych w nazewnictwie podziemnych wyrobisk solnych lub stosunku płci w lustrze urbanonimikonów Witebska i Białegostoku na początku XXI wieku. Tematyce nazw miejskich poświęcona była osobna sekcja, w której prezentowane były wystąpienia skupiające się na urbanonomii miasta Most w pierwszej połowie XX wieku, opisie nazw w mieście związanych ze środkami konsumpcji, kategorii pamięci w urbanonomii.

Sporo prezentowanych na konferencji referatów dotyczyło chrematonimii. Zebrani wysłuchali wystąpień poświęconych dziewiętnastowiecznej chrematonimii marketingowej, kobietom i ich światu w chrematonimii, perswazyjnemu potencjałowi i funkcji atraktywnej nazw związanych z produkcją, dystrybucją i promocją piw rzemieślniczych w Polsce oraz onimom hybrydowym sygnującym kulinaria. Chętnie podejmowanymi przez uczestników tematami były również medionimy oraz onomastyka literacka. Z tego zakresu tematycznego wysłuchać można było referatów dotyczących nazw audycji radiowych z antroponimem odnoszącym się do prowadzącego w tle, nazewnictwa przestrzeni geograficznej w grach komputerowych, autorskiego odzwierciedlenia imion własnych w twórczości czeskich pisarzy czy nazw własnych na podstawie powieści Zbigniewa Żakiewicza „Wilcze łąki”.

Referaty wygłoszone w pozostałych sekcjach były zróżnicowane tematycznie. Niektóre miały charakter kontrastywny („Nazewnictwo herbat i herbaciami w perspektywie porównawczej polsko-czesko-bułgarskiej”), inne akcentowały aspekty kulturowe (np. „Nazwy zakładów rzemieślniczych jako świadectwo współczesnych przemian społecznych i kulturowych”, „Średniowieczne strategie identyfikacji osób na podstawie piemonckich listów sądowych”), tekstologiczne („Od mikrotekstu do wielkich narracji. Udział osobowych nazw własnych w tworzeniu wspólnotowej wizji świata”) czy komunikacyjne („Nazwy własne w komunikacji społecznej na przykładzie podlaskich źródeł notarialnych z XIX wieku”). Zakres tematyczny referatów nie oddaje jednak atmosfery rozważań prowadzonych wokół wystąpień. Każdy referat był komentowany oraz szeroko dyskutowany, co wskazuje nie tylko na potrzebę ciągłych eksploracji w zakresie współczesnej onomastyki, zarówno krajowej jak i zagranicznej, ale też na potrzebę nieustających spotkań i konfrontacji.

Wydarzenie zasługuje również na wspomnienie z uwagi na sposób jego organizacji. Gospodarze zadbałi o wydarzenia towarzyszące, które uatrakcyjniły gościom pobyt na Uniwersytecie Rzeszowskim. Pracownicy i studenci Instytutu Muzyki UR przygotowali dla prelegentów koncert jazzowy. Z kolei głównymi atrakcjami pozwalającymi choć trochę poznać miasto gospodarzy były spacer po rzeszowskiej starówce oraz zwiedzanie Muzeum Dobranocek.

Kolejna, już XXIII, Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna odbędzie się w Opolu.